

RAN-1905000103030001

S.Y. LL.B. (Sem. - III) Examination November - 2025

Labour and Industrial Law - 1

Time: 3 Hours]

[Total Marks: 100

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book.
- (2) પ્રશ્ન ક્રમાંક બદલશો નહીં.
Do not change question numbers.
- (3) તમારા ઉત્તરોના સમર્થનમાં કેસ-લો ટાંકો.
Discuss appropriate Case-law & illustrations in support of answers.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

- પ્ર. 1. ઔદ્યોગિક વિવાદ ધારા, 1947 અન્વયે 'ઉદ્યોગ' અને 'કામદાર'ની વ્યાખ્યાઓ વિવિધ નિર્ણિત ચુકાદાઓના સંદર્ભમાં સમજાવો. (14)
- અથવા
- ઔદ્યોગિક વિવાદ ધારો, 1947 અન્વયે સમાધાનની કાર્યવાહી અંગે ચર્ચા કરો.
- પ્ર. 2. 'હડતાળએ કામદારનું શસ્ત્ર છે અને તાળાબંધી એ માલિકનું શસ્ત્ર છે - સમજાવો. (14)
- અથવા
- બોમ્બે ઔદ્યોગિક સંબંધ ધારો, 1946 ના હેતુઓ અને જોગવાઈઓ સમજાવો.
- પ્ર. 3. બોમ્બે ઔદ્યોગિક સંબંધ ધારો, 1946 હેઠળ ઔદ્યોગિક અદાલતની હકૂમત અને સત્તાઓ અંગે ચર્ચા કરો. (14)
- અથવા
- પ્ર. 3. બોમ્બે ઔદ્યોગિક સંબંધ ધારો, 1946 હેઠળ સંઘની નોંધણી, રદીકરણ અને અપીલ અંગેની જોગવાઈઓની ચર્ચા કરો.
- પ્ર. 4. કારખાના ધારો, 1948 અન્વયે કારખાનાની વ્યાખ્યા આપી "તંદુરસ્તી" અંગેની જોગવાઈઓની ચર્ચા કરો. (14)
- અથવા
- પ્ર. 4. કારખાના ધારો, 1948 અન્વયે 'વાર્ષિક સવેતન રજા'ની જોગવાઈઓ સમજાવો.
- પ્ર. 5. કારખાના ધારો, 1948 અન્વયે 'જોખમી પ્રક્રિયા'ની જોગવાઈઓ સમજાવો. (14)
- અથવા
- પ્ર. 5. કામદાર વળતર ધારો, 1923 અન્વયે કોન્ટ્રાક્ટર અને મુખ્ય માલિકની વળતર ચૂકવવાની જવાબદારી સમજાવો.

- પ્ર. 6. કામદાર વળતર ધારો, 1923 ના સંદર્ભે ટૂંકનોંધ લખો. (14)
1. વ્યવસાયિક રોગ
 2. આંશિક અને સંપૂર્ણ અસમર્થતા

અથવા

- પ્ર. 6. કામદાર વળતર ધારો - 1923 ના અન્વયે 'આશ્રિત' અંગેની જોગવાઈઓની ચર્ચા કરી આ કાયદા હેઠળ વળતરની વહેંચણી સમજાવો.

- પ્ર. 7. નોંધ લખો (ગમે તે બે) (16)
1. કારખાના નિરીક્ષક અને તેની સત્તાઓ (Factories Act, 1948)
 2. અયોગ્ય કામદાર પ્રથા (I.D. Act, 1947)
 3. દંડ અને વ્યાજ (E.C. Act, 1923)
 4. સામૂહિક સોદાગીરીનો ખ્યાલ (B.I.R Act, 1946)

ENGLISH VERSION

- Q. 1. Explain the definitions of 'industry' and 'worker' under the Industrial Disputes Act, 1947 with reference to various decided judgments. (14)

OR

- Q. 1. Discuss the provision regarding conciliation proceeding under the Industrial Dispute Act, 1947

- Q. 2. "Strike is weapon of employee and lockout is weapon of employer" - Explain (14)

OR

- Q. 2. Explain the objects and provisions under Bombay Industrial Relation Act, 1946.

- Q. 3. Discuss the jurisdiction and power of the industrial court under the Bombay Industrial Relation Act, 1946. (14)

OR

- Q. 3. Discuss the provisions regarding registration, cancellation and appeal of union under Bombay Industrial Relation Act, 1946.

- Q. 4. Define Factory and discuss provisions regarding 'Health' under Factories Act, 1948. (14)

OR

- Q. 4. Explain the provisions regarding 'Annual Leave with wages' under Factories Act, 1948.

- Q. 5. Explain the provisions relating to 'hazardous process' under the Factories Act, 1948. (14)

OR

- Q. 5. Liability of contractor and principal employer to pay the compensation under Employees' Compensation Act, 1923.

- Q. 6. Write short notes with reference to Employees' Compensation Act-1923. (14)

1. Occupational Disease
2. Partial and total disablement

OR

Q. 6. Discuss the provisions regarding 'dependent' under Employees' Compensation Act, 1923. Explain distribution of compensation under the Act.

Q. 7. Write short notes. (Any two)

(16)

1. Factory Inspector and his power. (Factories Act, 1948)
 2. Unfair labour practices (I.D. Act, 1947)
 3. Penalty and interest (E.C. Act, 1923)
 4. Concept of collective bargaining (B.I.R Act, 1946)
-